

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยเรื่อง “การเลี้ยงไก่ไข่และการบริหารกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม และแบบการสนทนากลุ่ม คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน มีรายละเอียดการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ในอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรแต่ละกลุ่ม สมาชิกกลุ่มเกษตรกรกลุ่มละ 20 ราย จำนวนทั้งสิ้น 80 ราย โดยเป็นการใช้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ไม่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเกษตรกร	สมาชิก
1. กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่บ้านทุ่งสูง	14
2. กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่บ้านทุ่งช้าง	26
3. กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่บ้านวังผา	20
4. กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่บ้านทุ่งผึ่ง	20
รวม	80

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของเกษตรกร ที่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ในอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ที่มีต่อการบริหารงานกลุ่มเกษตรกรของผู้นำกลุ่ม และการเลี้ยงไก่ไข่ ของเกษตรกร ในอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ในอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน มี 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ บางประการของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมด ตำแหน่งในชุมชน แหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร รายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ การฝึกอบรมการเลี้ยงไก่ไข่ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา จำนวนแรงงานที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ จำนวนหนี้สิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกร ได้แก่ จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง จำนวนระยะเวลาที่เลี้ยงไก่ไข่ เหตุผลที่ตัดสินใจเลี้ยงไก่ไข่ พันธุ์ไก่ไข่ที่เลี้ยง วิธีการเลี้ยงไก่ไข่ ลักษณะโรงเรือนไก่ไข่ การให้อาหารไก่ไข่ การให้แร่ธาตุเสริมแก่ไก่ไข่ การนำมูลไก่ไข่ไปใช้ประโยชน์ โรคระบาดในฟาร์มไก่ไข่ การจัดการกรณีมีไก่ไข่ป่วยตายภายในฟาร์ม การแจ้งไก่ไข่ป่วย การถ่ายพยาธิไก่ไข่ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคในไก่ไข่ การจัดทำประวัติไก่ไข่ การจัดการฟาร์ม แหล่งจำหน่ายไข่ไก่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษา ความคิดเห็น ความพึงพอใจในการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ และประโยชน์ที่ได้รับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการเลี้ยงไก่ไข่ ของเกษตรกร ด้านการเลี้ยงไก่ไข่ ด้านการจัดบันทึกข้อมูล ด้านแหล่งเงินทุน ด้านการตลาด ด้านการบริหารกลุ่ม

ส่วนที่ 2 ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ทั้งหมดจำนวน 4 กลุ่ม เนื้อหาเกี่ยวกับ สภาพทั่วไปของกลุ่มการดำเนินงาน ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม ข้อดีข้อด้อยของกลุ่ม (ปัจจัยภายในกลุ่ม) ข้อเสนอแนะ และทิศทางการดำเนินงานของกลุ่ม

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

การสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่างๆ และเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นต่างๆ แล้วกำหนดเป็นข้อคำถามในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
2. ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานในปัจจุบัน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการเลี้ยงไก่ไข่ ของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน และลักษณะการบริหารงาน การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา สภาพการเลี้ยงไก่ไข่และการบริหารกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ข้อเสนอแนะแก้ไขภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมและครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
5. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาที่แก้ไขปรับปรุงตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้
6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงในเขตพื้นที่อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จำนวน 20 คน แล้วนำมาปรับปรุง
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อทำบันทึกขออนุญาตประธานกลุ่มเกษตรกร จำนวน 4 กลุ่ม ในการแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการดำเนินงานจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากแจกแบบสอบถามให้เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ทุกแห่ง ประมาณ 2 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 80 ชุด เพื่อใช้สำหรับทดแทนแบบสอบถามที่เสีย และได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 80 ชุด
4. การสนทนากลุ่ม (Focus group) กับคณะกรรมการกลุ่มในประเด็นสภาพทั่วไปของกลุ่ม การดำเนินงาน ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม ข้อดีข้อด้อยของกลุ่ม (ปัจจัยภายในกลุ่ม) ข้อเสนอแนะ และทิศทางการดำเนินงานของกลุ่ม
5. รวบรวมแบบสอบถามคืนจนครบ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ทั้งหมดเป็นสถิติในเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อนำมาใช้บรรยายลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ประกอบด้วย เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีรายละเอียด ดังนี้

ชนิดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม มี 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมด ตำแหน่งในชุมชน แหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร รายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ การฝึกอบรมการเลี้ยงไก่ไข่ในระยะ 2 ปี ที่ผ่านมา จำนวนแรงงานที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ จำนวนหนี้สินทั้งหมดในปัจจุบัน เงินทุนที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และการจัดหมวดหมู่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกร ได้แก่ จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง จำนวนระยะเวลาที่เลี้ยงไก่ไข่ เหตุผลที่ตัดสินใจเลี้ยงไก่ไข่ พันธุ์ไก่ไข่ที่เลี้ยง วิธีการเลี้ยงไก่ไข่ ลักษณะโรงเรือนไก่ไข่ การให้อาหารไก่ไข่ การให้แร่ธาตุเสริมแก่ไก่ไข่ การนำมูลไก่ไข่ไปใช้ประโยชน์ โรคระบาดในฟาร์มไก่ไข่ . การจัดการกรณีมีไก่ไข่ป่วยตายภายในฟาร์ม การแจ้งไก่ไข่ป่วย การถ่ายพยาธิไก่ไข่ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคในไก่ไข่ การจัดทำประวัติไก่ไข่ การจัดการฟาร์ม แหล่งจำหน่ายไข่ไก่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็น ความพึงพอใจในการบริหารกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่ และประโยชน์ที่ได้รับ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง สถิติที่ใช้ในการวิจัยโดยการหา

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เมื่อได้รับค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมาย โดย กำหนดคะแนนที่ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการเลี้ยงไก่ไข่ ของเกษตรกร ด้านการเลี้ยงไก่ไข่ ด้านการจับบันทึกข้อมูล ด้านแหล่งเงินทุน ด้านการตลาด ด้านการบริหารกลุ่ม

ชนิดที่ 2 แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ทั้งหมดจำนวน 4 กลุ่ม เนื้อหาเกี่ยวกับ สภาพทั่วไปของกลุ่ม การดำเนินงาน ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม ข้อดีข้อด้อยของกลุ่ม (ปัจจัยภายในกลุ่ม) ข้อเสนอแนะ และทิศทางการดำเนินงานของกลุ่ม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และการจัดหมวดหมู่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการเลี้ยงไก่ไข่ ของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และการจัดหมวดหมู่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอ ในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและทำการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N	แทน	จำนวนประชากร
F	แทน	ความถี่ (Frequency)
%	แทน	ค่าร้อยละ (Percentage)
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง